

גם לאנושיות התועה והשושפת דסירצח אר
העבודה ואשר? את העבודה וקדושתה.

Es hält die Nacht den Sturm
im Schoss,
und morgen geht die Arbeit los.
Mahle, Mühle, mahle.

ש. במהרה

XXXXXXXXXX

הננה עצמית.

לילה לילה, כתרם שינה, אני פותח
יומוני וקורא מה שרשמתי בו תמול ושלשום,
ומכנים אל תוכו את רשימותי החדשות. וזה
לוי ששה חרשים, שכל רשימה ורשימה
פותחת במלה אחת: פוגרום. לבוב ויליס-
בטגיר, פרוסקורוב, מירספול, לובקין וכו'
וכו', ושוב יליסבטגרד ושוב פרוסקורוב. יש
ערים, שהמעשים נשנו שם פעמיים, ויש —
שגם שלש וארבע. הכל לפי מצב הדברים,
חידוף משטר — פוגרום בא עמו. וממשלה
הולכת וממשלה באה, ויום-יום נוספות ערים
חדשות, עד כי נלאיתי לפרש בשמותיהן.
גליציה, פולניה וכל ארץ אוקראינה. אתמול
נעשה הדבר לשם ריבולוציה לאומית, היום —
לשם ריבולוציה סוציאליט ומחר — לשם מה
ולשם מי ישפך דמנו מחר?

למי ולמה אני כותב יומוני? לזכרון
לדורות? לבני ולנכדי? לשם קיבוץ הומר
בשביל ההיסטוריקן העתיד לבא? מה איכפת
לי אם הדור הבא לא ידע, כי דמנו נשפך
כמים ערב ונזקק ונאישון לילה? שמה מוטב
כי לא ידע, ואם ידע, הלא יקום מחר גואל
דמי ועשה נקמתי. ובא אהריו גואל תדש,

ויקבלהו כתורת חייו, הנה גם הדרך אל
האושר שרועה לפניו. כי תנאים ומכיבה הם
רק חומר מת, אמש היו ומהר ישאם הרוח.
את התנאים לא ברא אלהים, רק האנשים.
הם שהמציאו להם את כבלי סביבתם. כי
עירומים, בני-חורין וקדושים ברא אלהים את
האדם, וכידוהם מסר את הרשות ואת
היכולת לסדר את ארצות חיייהם. — אך מה
פותחת הערבוביה הגרולה, מעטים האנשים,
אשר קבלו את המושג עבודה-אושר בכל
דרכותו. גם תנועות-שהרוד כבירות לא
ראו פני האמת הזאת. הם הטיפו בשם שנאת
האחרים ולא שמו אל לב, כי השנאה היא
מתנגדת ומחרסת את האושר. הם החליפו
את תנאי העבודה בעבודה עצמה. ובשעה
שהם יוצאים למלחמה נגד התנאים, הם שמים
את כל משגבם בתוקייה-הברזל של התנאים.
הם, שבאו לשחרר את האחרים, לא השתחררו
עוד מן המושג עבודה-אסון, ולכן באו
לשנות את הנושאים ולא את הנשוא. הם
לא ידעו, כי הגם שדרך המוליכה אל
האושר אינה מוגה בשושנים, בכל זאת
עקובה מדם נקיים איננה ואיננה יכולה
להיות. האושר לא יתבטא בזה, שהוא מרבה
את מספר המאושרים למראית עין. האשר מותלם
הוא, מוכרח להיות מוחלט, מקיף את הכל ואם
לא, אכדה וכות קיומו. הם לא ידעו עוד דבר.
העמלים, גם בתנאיהם הרעים, סוף-סוף הם
המאושרים, כי בידם עיקר האושר —
העבודה. לו ידעו זאת לא היו עושים
מעשירם העים. אנשים מאושרים הם
אנשים טובים, כי כנפש המאשר שבן
אלוה.

ומי יודע, אולי זאת היא תעודתנו אנו?
וכשם שאנו מתמתדים להיות חיי לאום בלי
שנאת עמים, אולי בשוכנו לארץ אבות, נראה

מלא: „בני, פוגרומים געשם כך וכביתך
 וכבית ישראל, הן על הייך. קת רוכה וצא
 השערה. עמוד על סף הבית והקדם להרונג
 את כל הבא להרנד“.

ואת ועוד אחת יודע אני. בני, כשיגדל,
 לא יכתוב בנוסה כזה רשימה על „הגנה
 עצמית“ בקובץ שיוכא לידו. הוא לא יקשה
 קושיית על הדב, לא יפקפק בתועלתו ולא
 יהא אפיקורס ומפקן כמוני היום. אני—נפשי
 „גלותית“, כי בזכרוננו שמור עוד שיר=הערש
 ישרה לי מינקתי בהיותי תינוק בעריסה. דם
 לא ידעתי עוד. שירה אחרת ידעתי:

„אונטער מיין קינדס וויגעלע
 שטעהט א ווייסע ציגעלע.“

מיין קינד וועט לערנען תורה,
 תורה איז די בעסטע סחורה“.

ואולם בני הקטן, יוצא הלצי! אחרי יום
 אכוב של פורעניות והרנ ושחיטה ושפיכת-דם
 הנהתיו אל תוך העריסה ונענעתיו לאמר:

קצות שמנס הקאדיטו,
 אין זה ספן דבן
 סגור נא עפעק, נלדי, רגע,
 שפך תפוגרום.

לא אמתך בני לרשוש,
 רוכה עמי גשו;
 בן ישראל חוב ללמד
 עתה תורת-איש.

גדול תהיה, תרב תקח,
 תקן על הקס,
 תברך אמן, אשר גדלה
 עוללה דבם.

בני נבור יהיה, נקם יעשה. על הייו יגן,
 דם תחת דם! הוי, מה אעשה לבני? אהבתי
 את בני. שנאתי את בני. אם אהרננו בעצם
 ירי? למה די להריכות דם בעולם? נעוריו—

וגואל, לגואל ושוב דם ודם, ותזורים הדברים,
 שמא טושב לי ולני ולבית ישראל ולכל
 העולם לשירוף את יומוני?

הרג ושחיטה ורישוש=בטן וניקור=עינים
 וניפיון ראשי תינוקות ותעלולים בוקני ישראל
 וחילול כבוד כנותיו, אין בית עברי, אשר אימת
 הפוגרום לא תמלא חללו כיום ובלילה. ואם
 נשאר פה או שם, בעיורה קרובה או רחוקה,
 זקן או זקנה, שיניצלו מן השחיטה ונפטים
 יצאה בדרך מבצית—לא מתוך וירוי וכיפור
 יצאה נשמחת, אלא מתוך קללה ותרוף. זקני
 עמי שבו לאלהים ועומדפנים והוקירשן,
 איה שלות הכניסה לעולם האמת? גול אדוני
 מאת זקניו את הדרת השקיעה היש ילד
 בישראל, שלא שמע שמע פוגרום, או ש"א
 ראה בעצם עיניו את „עיר ההריגה“? היש עוד
 תינוק בין תינוקות ישראל, שינק חלב אמו
 במנוחה? והיש עוד אם באם תזכירה, הוריה
 להניק את בנה מתוך כהלה ומורא ותפזון
 שמה יבוא הרוצח ויתחרך שריו וישלכם
 דכלבים?

האשים כד זאת אל תוך יומוני?
 או שטא טושב להתחיל יומוני כך:

„בשנת פלונית אלמונית היציה, אחרי
 מלחמת-העמים הכבדה, באו שקט ושלוה בעולם,
 ברית שלום נכרתה בין עמים. השנאה והנקם
 נשכחו מלב. העשיר והרד, החלוש והחוק ישבו
 יחד ולחום לחם. ובעת ההיא נזכר גם עם
 ישראל ישובה, שכבו פוגרומים בארץ ומולדתו
 הושבה לו“.

אם אתחיל כך—מה אעשה לבני הקטן,
 ילד בן שש, שראה בפוגרום ובהרג ובשחיטה?
 יעברו ימים ובני יאמר לי: „אבא, הא כך
 היה מעשה. לא כך רשמתי ביומוני. דמי אמי
 צועקים אלי מן הארמה“. מוכרת אהיה לגלות
 לבני את האמת. כי „לא כך היה מעשה“.
 ועוד אמת אחת חייב אני לאמר לבני בפה

